

Prövning av förslag till ändring av kapacitetsberäkningsmetod för långsiktiga tidsramar för kapacitetsberäkningsregion Hansa

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) förslag till ändringar av kapacitetsberäkningsmetod för långsiktiga tidsramar för kapacitetsberäkningsregion Hansa enligt bilaga 3. Utöver dessa ändringar har tillsynsmyndigheterna i kapacitetsberäkningsregion Hansa enats om de tillägg och ändringar som framgår av bilaga 1. I övriga delar gäller metoden oförändrad i enlighet med Ei:s beslut den 17 december 2020 (Ei:s ärendenummer 2019-102570).
- 2 Beslutet gäller under förutsättning att samtliga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa fattar ett beslut med samma innebörd.
- 3 Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Av Kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet (förordning (EU) 2016/1719) framgår att alla systemansvariga för överföringssystem (de systemansvariga) i varje kapacitetsberäkningsregion, senast sex månader efter godkännandet av förslaget till gemensam metod för samordnad kapacitetsberäkning som avses i artikel 9.7 i Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222), ska lämna in ett förslag till en gemensam metod för samordnad kapacitetsberäkning för långsiktiga tidsramar inom respektive region. Förslaget syftar till att införa en gemensam metod för kapacitetsberäkning för långsiktiga tidsramar som antingen baseras på en metod för samordnad nettoöverföringskapacitet eller en flödesbaserad metod.

Ei godkände den 17 december 2020 Svenska kraftnäts ansökan om kapacitetsberäkningsmetod för långsiktiga tidsramar för kapacitetsberäkningsregion Hansa i enlighet med artikel 10 i förordning (EU) 2016/1719.¹

Kapacitetsberäkningsregion Hansa utgörs för närvarande av följande elområdesgränser och ansvariga systemansvariga för överföringssystem.

- a) Danmark 1 – Tyskland/Luxemburg, Energinet.dk och TenneT TSO GmbH.
- b) Danmark 2 – Tyskland/Luxemburg, Energinet.dk och 50Hertz Transmission GmbH.
- c) Sverige 4 – Polen, Svk och PSE S.A.
- d) Danmark 1 – Nederländerna, Energinet.dk och TenneT TSO B.V.²
- e) Sverige 4 – Tyskland/Luxemburg, Svk, TenneT TSO GmbH och Baltic Cable AB.³

Den 17 december 2020 publicerade Europeiska kommissionen beslutet om att medge undantag för Kriegers Flak Combined Grid Solution (KF CGS) gällande kravet i artikel 16.8 av Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (omarbetning) (förordning (EU) 2019/943)⁴.

Ansökan

Den 17 mars 2021 kom Svenska kraftnät in med en ansökan om att Ei ska godkänna ändringar i kapacitetsberäkningsmetoden för långsiktiga tidsramar för kapacitetsberäkningsregion Hansa. Ändringarna syftar till att justera metoden utifrån Europeiska kommissionens beslut avseende KF CGS och innebär att beräkningen av kapaciteter på KF CGS tar hänsyn till kravet på tillgängliggörandet av 70 procent sammanlänkningskapacitet i artikel 16.8 av förordning (EU) 2019/943. Vidare framgår att ansökan är framtagen gemensamt av de systemansvariga för överföringssystemen inom kapacitetsberäkningsregion Hansa.

¹ Ärendenummer 2019-102570.

² ACER beslut nr 04/2019. Den 1 april 2019 beslutade Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) att lägga till COBRACable, en sammanlänkning mellan elområdena Nederländerna och Danmark 1, till kapacitetsberäkningsregion Hansa.

³ ACER beslut nr 04/2021. ACER beslutade den 7 maj 2021 att lägga till sammanlänkningen mellan elområdena Sverige 4 och Tyskland/Luxemburg i kapacitetsberäkningsregion Hansa.

⁴ Kommissionens beslut (EU) 2020/2123 av den 11 november 2020 om att bevilja Förbundsrepubliken Tyskland och Konungariket Danmark ett undantag för den kombinerade nätlösningen Kriegers Flak i enlighet med artikel 64 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943.

I arbetet har också den norska systemansvariga för överföringssystemet, Statnett, deltagit. Den sista berörda tillsynsmyndigheten mottog förslaget den 12 april 2021.

Samordning och ärendets handläggning

Ei har, tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa, analyserat förslaget och därefter, i enlighet med artikel 5.6 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2019/942 av den 5 juni 2019 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning) (förordning (EU) 2019/942), efter samråd med de systemansvariga och den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Hansa samt Entso för el (ENTSO-E), ändrat metodförslaget för att förtydliga dess förenlighet med artikel 16.8 i förordning (EU) 2019/943. Tillsynsmyndigheternas ändringar innebär att sambandet mellan Europeiska kommissionens beslut om undantag för KF CGS och metoden ytterligare klargörs.

De systemansvariga inom kapacitetsberäkningsregion Hansa kom inte in med några synpunkter under samrådet gällande tillsynsmyndigheternas föreslagna ändringar. De påpekade däremot att ytterligare några redaktionella ändringar behövde göras och lämnade förslag till dessa. Den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Hansa samt ENTSO-E kom inte in med några kommentarer under samrådet.

Efter samrådet har tillsynsmyndigheterna i enlighet med de systemansvarigas påpekanden genomfört några redaktionella ändringar i metodförslaget.

Sammanfattningsvis har tillsynsmyndigheterna i sin samordning kommit fram till att de systemansvarigas förslag till ändring av metoden med komplettering av tillsynsmyndigheternas mindre justeringar kan godtas.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Förordning (EU) 2016/1719

Senast sex månader efter godkännandet av det förslag till gemensam metod för samordnad kapacitetsberäkning som avses i artikel 9.7 i förordning (EU) 2015/1222 ska alla systemansvariga för överföringssystem i varje kapacitetsberäkningsregion lämna in ett förslag till en gemensam metod för långsiktiga tidsramar inom respektive region. Förslaget ska vara föremål för samråd i enlighet med artikel 6 (artikel 10.1).

Den gemensamma metoden för kapacitetsberäkning ska vara baserad på antingen en metod för samordnad nettoöverföringskapacitet eller en flödesbaserad metod (artikel 10.2).

Metoden för kapacitetsberäkning ska vara förenlig med den metod för kapacitetsberäkning som fastställs för tidsramarna på dagen före- och intradagsmarknaderna i enlighet med artikel 21.1 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 10.3).

Osäkerheten som är kopplad till tidsramarna för långsiktig kapacitetsberäkning ska beaktas vid tillämpningen av

- a) en säkerhetsanalys som grundas på flera scenarier och som utnyttjar indata till kapacitetsberäkningen, den metod för kapacitetsberäkning som avses i artikel 21.1 b och den validering av kapacitet mellan elområden som avses i artikel 21.1 c i förordning (EU) 2015/1222, eller
- b) en statistisk metod som grundas på historiska uppgifter om kapacitet mellan elområden för tidsramarna på dagen före- eller intradagsmarknaden om det kan visas att denna metod kan
 - i. öka effektiviteten hos metoden för kapacitetsberäkning,
 - ii. ta större hänsyn till osäkerheten i långsiktig beräkning av kapacitet mellan elområden än säkerhetsanalysen enligt punkt 4 a,
 - iii. öka den ekonomiska effektiviteten med bibehållen nivå av systemsäkerhet

(artikel 10.4).

När en säkerhetsanalys, grundad på flera scenarier, tillämpas för att utveckla metoden för kapacitetsberäkning i en kapacitetsberäkningsregion ska de krav på indata till kapacitetsberäkningen, den metod för kapacitetsberäkning och den validering av kapacitet mellan elområden som föreskrivs i artikel 21.1 i förordning (EU) 2015/1222 tillämpas, med undantag för artikel 21.1 a iv där detta är relevant (artikel 10.6).

Förslag till en gemensam metod för kapacitetsberäkning ska inbegripa en metod för säkerhetsmarginal som ska uppfylla de krav som fastställs i artikel 22 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 11).

Förslag till en gemensam metod för kapacitetsberäkning ska inbegripa metoder för gränser för driftsäkerhet och oförutsedda händelser som ska uppfylla de krav som fastställs i artikel 23.1 och 23.2 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 12).

Förslag till en gemensam metod för kapacitetsberäkning ska inbegripa en metod för att fastställa produktionsfördelningsnycklar som ska uppfylla de krav som fastställs i artikel 24 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 13).

Förslag till en gemensam metod för kapacitetsberäkning ska inbegripa en metod för validering av kapacitet mellan elområden som ska uppfylla de krav som fastställs i artikel 26 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 15).

Om avhjälpande åtgärder beaktas i den långsiktiga kapacitetsberäkningen ska varje systemansvarig för överföringssystem säkerställa att dessa avhjälpande åtgärder är tekniskt tillgängliga vid realtidsdrift och att de uppfyller de krav som fastställs i artikel 25 i förordning (EU) 2015/1222 (artikel 14).

Ett förslag till villkor eller metoder ska innehålla ett förslag till tidsplan för deras genomförande och en beskrivning av deras förväntade effekt på målen för denna förordning. Förslag till villkor eller metoder som är föremål för godkännande av flera eller samtliga tillsynsmyndigheter ska lämnas till byrån samtidigt som de lämnas till tillsynsmyndigheterna. På begäran av behöriga tillsynsmyndigheter ska byrån inom tre månader avge ett yttrande om förslagen till villkor eller metoder (artikel 4.8).

Av artikel 3 framgår att de övergripande målen för förordning (EU) 2016/1719 är följande.

- a) främja ändamålsenlig långsiktig handel mellan elområden med långsiktiga möjligheter till risksäkring för marknadsaktörer,
- b) optimera beräkning och tilldelning av långsiktig kapacitet mellan elområden,
- c) tillhandahålla en icke-diskriminerande tillgång till långsiktig kapacitet mellan elområden,
- d) säkerställa rättvis och icke-diskriminerande behandling av systemansvariga för överföringssystem, byrån, tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer,
- e) ta hänsyn till behovet av en rättvis och välordnad förhandstilldelning av kapacitet och en välordnad prisbildning,

- f) säkerställa och förbättra öppenhet och tillförlitlighet hos information om förhandstilldelning av kapacitet,
- g) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen

(artikel 3).

Om godkännandet av villkor eller metoder kräver ett beslut av mer än en tillsynsmyndighet ska de behöriga tillsynsmyndigheterna samråda, samordna och driva ett nära samarbete med varandra för att nå en överenskommelse. I tillämpliga fall ska de behöriga tillsynsmyndigheterna ta hänsyn till byråns yttrande. Tillsynsmyndigheter ska fatta beslut om de inlämnade villkoren eller metoderna i enlighet med punkterna 6 och 7 inom sex månader från det att tillsynsmyndigheten tagit emot villkoren eller metoderna eller, i förekommande fall, efter det att den sista berörda tillsynsmyndigheten tagit emot villkoren eller metoderna (artikel 4.9).

Förordning (EU) 2019/942

När en av följande rättsakter innehåller bestämmelser om utarbetande av förslag till villkor eller metoder för genomförandet av nätföreskrifter och riktlinjer som kräver godkännande från alla tillsynsmyndigheter i den berörda regionen, ska dessa tillsynsmyndigheter enhälligt komma överens om de gemensamma villkor eller metoder som ska godkännas av var och en av dessa tillsynsmyndigheter:

- a) en unionslagstiftningsakt som antagits enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet,
- b) nätföreskrifter och riktlinjer som antagits före den 4 juli 2019, och senare översyner av dessa nätföreskrifter och riktlinjer, eller
- c) nätföreskrifter och riktlinjer som antagits som genomförandeakter i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011.

De förslag som avses i första stycket ska anmälas till Acer inom en vecka efter det att de lämnats in till tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna får hänskjuta förslagen till Acer för godkännande enligt artikel 6.10 b andra stycket, och ska göra detta enligt artikel 6.10 a andra stycket om ett enhälligt beslut som avses i första stycket saknas.

Direktören eller tillsynsnämnden får, på eget initiativ eller på förslag av en eller flera av nämndens ledamöter, begära att tillsynsmyndigheterna i den berörda regionen hänskjuter förslaget till Acer för godkännande. En sådan begäran ska

begränsas till fall i vilka det regionalt överenskomna förslaget skulle få en påtaglig inverkan på den inre marknaden för energi eller på försörjningstryggheten utanför regionen (artikel 5.3).

Innan de villkor eller metoder som avses i punkterna 2 och 3 godkänns ska tillsynsmyndigheterna eller Acer, när den har behörighet, se över dem där så behövs, efter att ha hört Entso för el, Entso för gas eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, för att säkerställa att de är förenliga med nätföreskriftens eller riktlinjens syfte och bidrar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en välfungerande marknad. Acer ska fatta beslut om godkännande inom den period som fastställs i de relevanta nätföreskrifterna och riktlinjerna. Perioden ska börja dagen efter den dag då förslaget hänsköts till Acer (artikel 5.6).

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b §).

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Ei har samordnat detta beslut med övriga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa. De formella kraven på beslutsprocessen är därmed uppfyllda.

Prövning i sak

De föreslagna ändringarna och tillsynsmyndigheternas tillägg och ändringar i dessa förtydligar att kapacitetsberäkningsmetoden är förenlig med EU kommissionens beslut avseende KF CGS avseende kravet om tillgängliggörandet av 70 procent sammanlänkningskapacitet i artikel 16.8 av förordning (EU) 2019/943.

De föreslagna ändringarna uppfyller även de krav som ställs på kapacitetsberäkningsmetoder för långsiktiga tidsramar inom kapacitetsberäkningsregioner i förordningen 2016/1719 i övrigt. Förslaget till ändring av metoden med tillsynsmyndigheternas mindre tillägg och ändringar kan godkännas.

Beslutet i detta ärende förutsätter för sin giltighet att samtliga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa fattar nationella beslut med samma innebörd.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 4.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Caroline Törnqvist. Vid den slutliga handläggningen deltog även enhetschefen Elin Broström, analytikern Tobias Lusth samt analytikern Alwan Mahmoud, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Caroline Törnqvist

Alwan Mahmoud

Bilagor

- 1 Tillsynsmyndigheternas tillägg och ändringar i Svenska kraftnäts ansökan om ändring i kapacitetsberäkningsmetoden för långsiktiga tidsramar den 2 juli 2021.
- 2 Konsoliderad version efter ändringar i kapacitetsberäkningsmetoden för långsiktiga tidsramar den 22 september 2021.
- 3 Svenska kraftnäts förslag till ändring av kapacitetsberäkningsmetod för långsiktiga tidsramar den 16 mars 2021.
- 4 Hur man överklagar beslutet.

Skickas till

Affärsverket svenska kraftnät (delges)

Baltic Cable AB (för kännedom)

ACER – Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (för kännedom)

2021-10-08

2021-101780-0007